

آسیب‌پذیری خانواده‌ها از فناوری‌های جدید ارتباطی

جوانان «شیوع هرزه‌گردی اینترنتی، افزایش شیطان‌پرستی، وابستگی‌های بیمارگونه به ماهواره و اینترنت و...» اینها همه آسیب‌های اجتماعی نوپدیدی هستند که دیروز مدیران بهزیستی را برآن داشت تا در نشست تخصصی به چاره‌اندیشی درباره‌شان بپردازند.

کارشناسان نسبت به پیامدهای اعتیاد اینترنتی، تلفن همراه و ماهواره در میان جوانان هشدار می‌دهند

آسیب‌پذیری خانواده‌ها از فناوری‌های جدید ارتباطی #171& شیوع هرزه‌گردی اینترنتی، افزایش شیطان‌پرستی، وابستگی‌های بیمارگونه به ماهواره و اینترنت و...؛ اینها همه آسیب‌های اجتماعی نوپدیدی هستند که دیروز مدیران بهزیستی را برآن داشت تا در نشست تخصصی به چاره‌اندیشی درباره‌شان بپردازند.

به گزارش #171&جام‌جم؛ هرچند نخستین روز از همایش مدیران بهزیستی - که عنوان جشن ملی توانمندسازی گرفته بود - در شبه‌ای که گذشت بیشتر به بیان موضوعاتی تکراری در حوزه وظایف بهزیستی اختصاص داشت، در برنامه روز گذشته این همایش، مدیران بهزیستی حرف‌های تازه‌ای داشتند و از آسیب‌هایی سخن گفتند که سال‌های زیادی از ظهورشان نمی‌گذرد، اما کیفیت زندگی افراد جامعه را به شکل خطرناکی تغییر داده و همین نوظهوری‌شان باعث شده است مسوولان هنوز درباره شیوه‌های مهارشان اتفاق نظر نداشته باشند.

دامنه وسیع آسیب‌های اجتماعی

مهرداد احترامی، کارشناس دفتر مشاوره سازمان بهزیستی کشور در این همایش، آسیب‌های اجتماعی نوپدید را به 3 بخش تقسیم کرد و گفت: دسته اول آسیب‌های اجتماعی بر اثر پیشرفت‌های تکنولوژی به‌وجود آمده‌اند؛ از جمله اعتیاد به رایانه، اینترنت، موبایل و بازی‌های رایانه‌ای.

او افزود: دسته دوم، آسیب‌هایی هستند که مربوط به مسائل اقتصادی و شرایط آن می‌شوند مانند اختلاس، کلاهبرداری، مشاغل کاذب و آسیب‌های اجتماعی دسته سوم مربوط به تغییرات فرهنگی از جمله شیطان‌پرستی، بی‌مبالاتی اخلاقی و تعلق فرهنگی می‌شود. آن‌گونه که احترامی توضیح داد: بی‌توجهی به نیازهای اقشار مختلف جامعه و از جمله بی‌پاسخ گذاشتن آنها، یکی از دلایل به وجود آمدن آسیب‌های اجتماعی نوپدید است و بنابر این مسوولان برای حل این آسیب‌ها باید نیازهایی را که به واسطه عدم پاسخگویی صحیح منحرف شده‌اند، شناسایی کنند.

هرز نیرید! خطر دارد!

یکی از آسیب‌های اجتماعی نوپدیدی که در این همایش درباره آن بحث شد #171&هرزه‌گردی؛ در اینترنت بود. این اصطلاح به گوش خیلی‌ها کاملاً ناآشناست؛ اما درصدي از همان خیلی‌ها جزو هرزه‌گردهای اینترنتی به حساب می‌آیند.

هرزه‌گردها از دیدگاه آسیب‌شناسان اجتماعی کاربران اینترنتی هستند که با استفاده از فیلتر شکن، در اینترنت‌گردی‌های روزانه به سایت‌های اینترنتی مستهجن نیز سر می‌زنند.

سایت‌های اینترنتی مستهجنی که درباره آنها می‌گوییم، معمولاً شامل تصاویری از زنان و دختران جوان در وضعیت‌های نادرست هستند، بعلاوه مطالب و داستان‌هایی درباره روابط جنسی، تصاویری از دوربین‌های مخفی در محیط‌های بسیار خصوصی مثل منزل یا باشگاه‌های بدنسازی زنان یا استخرهای زنانه، تصاویری غیر اخلاقی از چهره‌های سرشناس و بخصوص هنرپیشه‌ها و خلاصه همه آن چیزهایی که ما آنها را در دنیای واقعی جزو خط قرمزهایمان می‌دانیم.

اما همین خط قرمزها در دنیای مجازی کمرنگ می‌شوند، شاید به این دلیل که کاربران اینترنتی گمان می‌کنند در این فضا دیده نمی‌شوند و قابل پیگیری نیستند، که البته گزارش‌های پلیس مبارزه با جرایم اینترنتی، گواهی بر نادرستی این باور است.

آن‌طور که فرهاد افطار، مدیر کل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور در این همایش، تشریح کرد هرچند شماری از هرزه‌گردها حرفه‌ای هستند، اما گروهی از آنها نیز کسانی هستند که دلمشغولی اصلی‌شان در اینترنت هرزه‌گردی نیست بلکه به هوای سر زدن به سایت‌های اینترنتی دیگر وارد فضای مجازی می‌شوند و نمی‌توانند کنجکاویشان را درباره سایت‌های مستهجن

کنترل کنند و روی لینک آنها هم کلیک می‌کنند. اما به هر حال، این کاربران همان‌هایی هستند که شیوع هرزه‌گردی را در کشورمان بشدت بالا برده‌اند.

گاهی هم سایتی که کاربر اینترنتی وارد آن می‌شود در ظاهر یک سایت مستهجن نیست و حتی برای ورود به آن به فیلترشکن هم نیازی نیست، بلکه یک اتاق گفت‌وگوی مجازی است که کاربران را شکار می‌کند و بعد در طول گفت‌وگو، جهت بحث‌ها به سمت مطالب غیراخلاقی و مبتذل تغییر می‌کند.

مدیرکل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی بهزیستی اصلی‌ترین دلیل این مشکلات را جای خالی فرهنگ صحیح استفاده از اینترنت دانست و گفت: هم‌اکنون روابطی در اینترنت شکل می‌گیرد که واقعی نیست و از کنترل والدین هم خارج است و این روابط گاه به ازدواج‌های شومی می‌انجامد و سبب اختلال در روابط اجتماعی می‌شود.

اقطار رشد نرخ بروز آسیب‌های نوپدید در کشور را سبب‌ساز آموزش‌های نامناسب خارج از سن و بلوغ زودرس در میان نوجوانان دانست و اضافه کرد: حتی در حال حاضر مشاهده می‌شود که آموزش مصرف مواد مخدر هم در اینترنت یافت می‌شود.

خودتان را به تلویزیون زنجیر نکنید

از دیگر آسیب‌های اجتماعی نوپدیدی که در این همایش مورد بررسی قرار گرفت، تاثیرگیری اقشار مختلف جامعه از ماهواره‌ها و وابستگی آنها به این ابزار بود.

اقطار درباره وابستگی شدید کودکان به تلویزیون هشدار داد و تاکید کرد که در حال حاضر تلویزیون از پدر و مادر کودکان نیز به آنها نزدیک‌تر شده است و این وضعیت بستر مناسبی را برای ظهور آسیب‌های اجتماعی به وجود می‌آورد. به گفته او، وابستگی شدید مردم به رسانه‌های تصویری چه ماهواره‌های خارجی و چه شبکه‌های داخلی، ممکن است به خیالپردازی، کاهش روابط اجتماعی، خشونت، تغییر ارزش‌ها، تغییر عقاید، تاثیرات سیاسی و جایگزینی روابط بین افراد خانواده منجر شود.

مراقب کارتون‌های سیندرلایی باشید

مدیرکل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی بهزیستی در بخش دیگری از سخنانش به تاثیر منفی تلفن همراه در زندگی افراد اشاره کرد: کاهش تعاملات اجتماعی، تزلزل ارزش‌ها، ظهور تخلفات سایبری، کارکرد مخرب بلوتوث، پیامک‌های مستهجن و عدم کنترل نوجوانان و دوست‌یابی از کارکردهای منفی تلفن همراه است.

ابزارهای خطرناکی که اقطار درباره آنها هشدار داد، به اینترنت و ماهواره و تلفن همراه ختم نشد. از نگاه تیزبین مدیرکل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی خیلی از چیزهایی که دور و بر ما را احاطه کرده‌اند ممکن است خطراتی بالقوه محسوب شوند.

او حتی درباره داستان کارتون‌های موجود در بازار نیز هشدار داد: روابطی که این انیمیشن‌ها به تصویر می‌کشند، آموزش دوست‌یابی از سنین کودکی است؛ موضوعی که در سیستم‌های آموزشی و از طریق یادگیری مهارت‌های زندگی هم رفع نمی‌شود و فاجعه ایجاد می‌کند.

به اعتقاد او، خیالپردازی‌های سیندرلایی کودکان را از واقعیت‌های زندگی دور می‌کند. او تاکید کرد: در حال حاضر قیمت عروسک‌های دارا و سارا و اسباب بازی‌ها در بازار 40 تا 50 هزار تومان است و در عین حال سایر عروسک‌ها هم دارای ظاهر نامناسبی هستند.

چه کسانی شیطان را می‌پرستند؟

در این همایش همچنین درباره جریان‌های نوظهور معنویت‌گرا نیز حرف‌هایی به میان آمد. مدیرکل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی بهزیستی تصریح کرد: در استان‌های بزرگ کتاب‌هایی به فروش می‌رسد که اوشن، معنویت هندی، معنویت آمریکایی و شیطان پرستی را ترویج می‌کنند. او با پرده برداشتن از این واقعیت که هنوز در برخی استان‌های کشور مواردی از شیطان‌پرستی سنتی یافت می‌شود، افزود: شیطان‌پرستی نوین در قالب نمادهایی نظیر 666 یا آویزهای خاصی برای کودکان و نوجوانان ظاهر شده است.

مریم یوشی‌زاده / گروه جامعه